

1. Strateegia meetme nimetus

Meede 2 Ettevõtluse arendamine

2. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus

Asulate kasvamisega on kaasnenud ka seal osutatavate teenuste hulk. See on omakorda vähendanud vajadust iga kord pealinna sõita. Samas ei ole teenuseid siiski veel piisavalt, seda eriti Tallinnast kaugemale jäävates asulates. Seetõttu on sarnaselt eelmisele perioodile vajalik toetada teenuste arendamist esmajoones peamistes Tallinnast väljaspool asuvates tõmbekeskustes.

Tallinnasse on koondunud suur osa Eesti teadlastest ja tippettevõtetest. Seega on pealinna lähedus hea võimalus kasutada sealset oskusteavet. Samuti on kättesaadavad kõik peamised ekspordikanalid. Seetõttu on mõttekas toetada lisaks kohapealsete teenuste arendamisele ka tarka ettevõtlust, mis piirkonnale lisandväärtust tooks. Fookuses on mikro- ja väikeettevõtlus, kellel vajaliku arenguhüppe sooritamiseks ressursse napib.

Piirkonna tugevuseks on mitmekesine ja kaunis loodus. Leidub metsi, rabasid, mereranda jpm. Samuti on piirkonnas turismiobjekte, mille potentsiaal on rakendamata. Teisalt on läheduses (Tallinnas) olemas suur hulk potentsiaalseid külastajaid. Seega on piirkonna jaoks tegemist kasutamata võimalusega. Toetamist vajavad mitmed turismi-, sh pärandkultuuri objektid.

3. Strateegia meetme eesmärk

Piirkonnas on tark mikro- ja väikeettevõtlus ning vajalikud teenused

4. Toetatavad valdkonnad ja tegevused

- Investeeringud põhivarasse (taristus, hoonetesse, seadmetesse, tarkvarasse jms), sh keskkonnasäästlikesse lahendustesse kohapealsete toodete ning teenuste loomiseks või arendamiseks ja mikrotootmise edendamiseks
- Investeeringud turismiobjektidesse (taristu, hooned, rajatised jms), sh kultuuri- ja ajaloopärandi taastamine, objektidele ligipääsetavuse tagamine
- Investeeringuga seotud järelevalvetegevused
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui investeering viiakse ellu sama projekti raames ja ettevalmistava tegevuse maht ei ületa 10% projekti kogumaksumusest (Regionaalministri määruses nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 24 lõige 2 punkt 1 sätestatud tegevused)

Abikõlblikud on eelarveprojekti kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

5. Mittetoetatavad tegevused ja kulud:

Mittetoetatavad tegevused ja kulud on järgmised:

- Regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 25 lõigetes 2 ja 3 välja toodud kulud;
- Investeeringut ette valmistavad tegevused, kui need viiakse ellu eraldiseisva projektina;
- Kinnistu ost;
- Vabatahtliku töö arvestamine omafinantseeringuna;
- Väljaspool kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonda teostatavad investeeringud.

Üldpõhimõte: Nelja Valla Kogu ei toeta ettevõtluse arendamist tegevusvaldkondades, mis saavad toetust muudest fondidest ja programmidest.

Ei toetata investeeringuid, soetusi ja tegevusi järgmistel tegevusaladel:

- põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK 2008 jagu A);
- mäetööstus (EMTAK 2008 jagu B);
- elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK 2008 jagu D);
- veevarustus; kanalisatsioon (EMTAK 2008 jagu E (välja arvatud väikesed infrastruktuuri objektid tootmis- ja teenusepakkumise hoonete juurde);
- veondus ja laondus (välja arvatud nn. lühikese tarneahela projektid) (EMTAK 2008 jagu H);
- hulgi- ja jaekaubandus (EMTAK 2008 jagu G);
- kinnisvara arenduse tegevus (EMTAK 2008 jagu L);
- tubakatoodete (EMTAK 2008 jagu C 12) ja kange alkoholi tootmine (EMTAK 2008 jagu C 1101);
- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008 jagu R 920);
- finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008 jagu K);
- juriidilised toimingud ja arvepidamine (EMTAK 2008 jagu M 69) ja peakontorite tegevus ning
- juhtimisalane nõustamine (EMTAK jagu M 70);
- pereelamutesse tehtavaid investeeringuid, st pererahva igapäevase kasutuses olevasse või edaspidi igapäevase eluasemena kasutusele tulevasse hoonesse peremajutuse majutustubade, büroorumide ja muu sarnase ehitamist.

6. Toetuse saajad

Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas tegutsevad:

- FIE-d (füüsilisest isikust ettevõtjad)
- Mikro- ja väikeettevõtted
- Kolmanda sektori organisatsioonid, kui nende tegevus on suunatud ettevõtlusele (näiteks ettevõtete liidud)

7. Kohaliku tegevusgrupi nõuded projektitoetuse taotlejale ja toetuse saajale (sh. dokumendid, mida peab projektitoetuse taotleja esitama taotluse esitamisel)

Nõuded toetuse taotlejale:

- Toetuse taotleja ja toetuse saaja on tegevusrühma tegevuspiirkonnas tegutsev FIE, mikro- või väikeettevõtte või kolmanda sektori organisatsioon, kui tema tegevus on suunatud ettevõtlusele (näiteks ettevõtete liidud), kes vastab regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 23 ja § 24 välja toodud nõuetele;

Nõuded toetuse saajale:

- Projektitoetuse saaja kohustused tulenevad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 33 ja § 34 sätestatust;
- Projekti tegevused tuleb ellu viia Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas või peab see olema suunatud piirkonna hüvanguks;
- Investeeringu puhul tuleb taotluses täiendavalt kirjeldada äriplaani, kui toetuse summa ületab 10 000 eurot;
- Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekt tuleb ellu viia kuni kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemise kuupäevast;
- Toetuse saaja kohustub projektitoetusega ehitatava objekti või soetatava objekti võtma sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Projektitaotlusega esitatavad dokumendid:

1. Vormikohane projektitoetuse avaldus e-PRIA-s;
2. Projekti eelarve / kalkulatsioon projekti vormil kus planeeritud kulud on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks;
3. Hinnapakumised, mis vastavad regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ § 26 välja toodud nõuetele;
4. Ehitise puhul väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga juhul, kui ehitusprojekt on nõutav ehitusseadustikus sätestatud tingimustel ja korras ning kui ei taotleta toetust ehitusprojekti koostamiseks;
5. Soovituslikult ehitise kohta ehitusluba või ehitusteatis, juhul kui see on nõutav ehitusseadustiku kohaselt;
6. Kohaliku omavalitsuse kinnituskiri või projekteerimistingimused, mis tõendab kavandatava tegevuse vastavust ehitusseadustikule ja omavalitsuse õigusaktidele. Kinnituskirjaga tõendab omavalitsus takistuste puudumist vastava loa väljastamise kohta projekti positiivse toetusotsuse korral;
7. Ehitustegevuse objekti (ehitis ja selle alune maa) ja/või seadme soetuse (ehitis ja selle alune maa, kuhu seade paigaldatakse) korral objekti kasutamist või omandit tõendava dokumendi koopia (pikaajaliseks kasutamiseks kirjalik leping või hoonestusõigus, kinnistusraamatu väljavõtte), mis tõendab, et maa/hoone kuulub taotleja omandisse või on antud taotlejale õiguslikul alusel kasutamiseks vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
8. Projektijuhi CV (vabas vormis);
9. Taotlemise aastale eelneva majandusaasta aruanne või prognoositavad andmed jooksva majandusaasta bilansi kogumahu kohta, kui taotlejal ei ole saabunud kohustust esitada majandusaasta aruannet äriregistrile.
10. Hinnapakumus(t)ega koos esitada pakumuskutse(d).

NB! Taotlusedokumendid esitatakse e-PRIA keskkonnas.

8. Toetuse maksimaalne suurus ja määr

Toetussummad (EUR)

- Minimaalne toetussumma: 5000
- Maksimaalne toetussumma: 50 000

Toetuse määr: kuni 60% projekti abikõlblikest kuludest

Üks taotleja võib esitada ühes taotlusvoorus ühe taotluse.

9. Viide sihtvaldkonnale

Meede aitab kaasa Maaelu arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) sihtvaldkondade saavutamisse:

- 1A) innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades;
- 6A) tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine;
- 6B) maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine.

10. Strateegia meetme mõõdikud

Tulemusnäitajad (sihttase 2029):

- Toetust saanud ettevõtete müügitulu kasv – projekti elluviimise järgsel aastal kasv 20% võrreldes projekti eelse aastaga;
- Toetust saanud ettevõtete lisandväärtus kasv töötaja kohta – projekti elluviimise järgsel aastal kasv 20% võrreldes projekti eelse aastaga;
- R.27 Tegevused, mis aitavad kaasa keskkonnasäästlikkusele ning kliimamuutuste leevendamise ja nendega kohanemise eesmärkide saavutamisele maapiirkondades – tegevuste arv 10 tk;
- R.37 Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) projektides toetatud uued töökohad – 10 tk;
- R.39 ÜPP toetusel arendatud maapiirkondade ettevõtete, sealhulgas biomajanduse ettevõtete arv – 40 tk.

Väljundnäitajad:

- Uute töökohtade arv;
- Uuenduslike projektide arv;
- Uute või arendatud teenuste arv;
- Uute või arendatud toodete arv;
- Keskkonnasäästlike lahenduste arv.

11. Projektitoetuse taotluste hindamiskriteeriumid

Taotluste hindamise aluseks on kriteeriumid, mis jagunevad kaheks ploki:

1. Projektitaotluse **mõju ja asjakohasusega** seotud kriteeriumid (osakaal 70% mõlemast ploki):
  - 1.1. Projekti sidusus strateegia visiooni ja eesmärkidega (20%);
  - 1.2. Projekti panus meetme väljundnäitajate täitmisesse (10%);
  - 1.3. Projekti „roheline“ (keskkonna- ja kliimasõbralikud lahendused) (10%);
  - 1.4. Projekti uuenduslikkus (10%);
  - 1.5. Projekti koostöisus (10%);
  - 1.6. Projekti tulemuste kestlikkus (10%).

2. Projekti **kvaliteediga** seotud kriteeriumid (osakaal 30% mõlemast plokist):

2.1. Realistlikkus (10%);

2.2. Taotluse kvaliteet (10%);

2.3. Taotleja võimekus ja taust, sh varasem kogemus, majanduslik võimekus, kompetentsus (10%).

Taotluste hindamine toimub skaalal 1-4, kus 4 tähistab väga head, 3 rahuldavat, 2 kesist ja 1 puudulikku.

Lisaks rakendatakse taotluste hindamisel lävendit – kui taotlus saab koondeindeks 2,6 punkti või vähem, siis seda ei rahuldata.

Hindamiskriteeriume on täpsemalt kirjeldatud MTÜ Nelja Valla Kogu ühisstrateegias 2023-2027+ tabel nr 14 ja dokumendis „MTÜ Nelja Valla Kogu Leader Meetme raames antava projektitaotluste menetlemise ja hindamise kord“.